

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПЕДИАТРИЯ И МЕДИЦИНСКА ГЕНЕТИКА

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ
ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА „ДЕТСКИ БОЛЕСТИ“
(ЗА СПЕЦИАЛНОСТ РЕХАБИЛИТАЦИЯ)

1. Цел на обучението по дисциплината Рехабилитация

Цел на обучението по дисциплина „Детски болести“ в курса на обучение по специалност „Рехабилитация“, има за цел да запознае студентите с анатомо-физиологичните особености на детския организъм, най-честите заболявания на отделните системи. Акцент е поставен върху заболяванията, които рехабилитаторите ще срещат в ежедневната си практика – детската церебрална парализа, невромускулните заболявания, последиците от родовия травматизъм, хроничните пневмопатии и вродените сърдечни малформации. Важна част от обучението е запознаването им с някои остри и спешни състояния в Педиатрията, които могат да изискват тяхната намеса. По този начин те ще могат да прилагат успешно и безопасно своите познания и умения при работата с деца.

Основните задачи за постигане на целта се постигат чрез запознаване на студентите с особеностите на детския организъм, специфичната патология и ролята на физиотерапевтичните процедури при детето:

- Да запознае с анатомофизиологичните особености на новороденото, кърмачето и детето в различните възрастови периоди, с показателите на растеж и развитие и необходимите условия на средата за оптимално развитие.
- Да се запознае с най-често срещаните заболявания в детската възраст.
- Да се запознае със значението на факторите на външната среда, профилактиката и лечението на умственото изоставане при деца.
- Да запознае с профилактиката и лечението на някои остри заболявания в детска възраст.
- Да се запознае със заболяванията, изискващи физиотерапевтични процедури и рехабилитация в детска възраст.

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- да познават анатомофизиологичните особености на новороденото, кърмачето и детето в различните възрастови периоди, с показателите на растеж и развитие
- да познават необходимите условия на средата за оптимално развитие.
- да познават основните принципи на хранене у новородени, кърмачета и деца от 1 до 3 г.
- да познават епидемиологията, етиологията и клиничната картина при най-честите заболявания в детската възраст
- да познават със заболяванията, изискващи физиотерапевтични процедури и рехабилитация в детска възраст.

2. Учебно съдържание на дисциплината

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпити	Часове			Часове по години и семестри						
	Семестър	Общо	Лекции.	Упражн.	I	II	III	IV	V	VI	
Детски болести	IV	30	25	5	-	-	-	25/5	-	-	-

ПРОГРАМА ЗА ЛЕКЦИИ

IV курс, I семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Въведение в педиатрията. Основни биологични особености на детския организъм. Периоди на детската възраст.	2 ч.	
2.	Физическо развитие на детето. Нарушения в растежа.	2 ч.	
3.	Нервно–психическо развитие на кърмачето и малкото дете на възраст от 1 до 3 г. Умствено изоставане.	2 ч.	
4.	Заболявания на калциево-фосфорната обмяна в детска възраст – рахит, спазмофилия, хипервитаминоза Д, остеопороза.	2 ч.	
5.	АФО на новороденото.	1 ч.	
6.	Неврологични заболявания на новороденото – ХИЕ, вътречерепен кръвоизлив, неонатални гърчове. Родов травматизъм.	2 ч.	
7.	Остри заболявания на ГДП. Остър бронхит. Бронхиолит.	2 ч.	
8.	Остри и хронични пневмонии. Муковисцидоза. Бронхиална астма	2 ч.	
9.	Дихателна недостатъчност – диагноза и лечение	-	
10.	Вродени сърдечни малформации. Сърдечно-съдова недостатъчност. Артериална хипертония.	2 ч.	

11.	Колагенози – ЮХА, васкулити, лупус, дерматомиозит, ревматична болест. Васкулити.	1 ч.	
12.	Невроинфекции – менингити, енцефалити, неврит на лицевия нерв, полирадикулоневрит.	1 ч.	
13.	Наследствени невро-мускулни заболявания – спинална-мускулна атрофия и прогресивна мускулна дистрофия. Неврози в детската възраст.	2ч.	
14.	Детска церебрална парализа	2 ч.	
15.	Спешни състояния в педиатрията – гърчове, повишен вътречерепен натиск, кома, анафилактичен шок.	2 ч.	

ОБЩО: 25 ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

IV курс, I семестър

№	Т Е М А	ЧАСОВЕ
1.	Анатомо -физиологични особености и грижи за новороденото.	1 ч.
2.	Дихателна недостатъчност – диагноза и лечение.	2 ч.
3.	Детска церебрална парализа	2 ч.

ОБЩО: 5 ч.

ЛЕКЦИИ – ТЕЗИСИ

Лекция № 1 – 2 час

Въведение в педиатрията. Основни биологични особености на детския организъм.

Периоди на детската възраст.

1. История на педиатрията.
2. Съвременни достижения и проблеми на педиатрията.
3. Основни биологични особености на детския организъм
4. Периоди в детска възраст
 - 4.1. физиология
 - 4.2 патология
 - 4.3. вредни фактори на средата за всеки период.

Лекция № 2 – 2 час

Физическо развитие на детето. Нарушения в растежа.

1. Фактори, определящи физическото развитие.
2. Показатели на физическото развитие – на растежа и на съзряването.
3. Патология на растежа
 - 3.1 нисък ръст
 - 3.2 хипотрофия
 - 3.3 висок ръст
 - 3.4 затлъстяване .

Лекция № 3 – 2 час

Нервно–психическо развитие на кърмачето и малкото дете на възраст от 1 до 3 г.

Умствено изоставане.

1. Условия за нормално ННР.
2. Показатели на ННР.
3. Умствено изоставане
 - 1.1. Етиология.
 - 1.2. Предразполагащи фактори.
 - 1.3 Патогенеза.
 - 1.4.Клинични прояви на умственото изоставане.

Лекция № 4 – 2 часа

Заболявания на калциево-фосфорната обмяна в детска възраст - – рахит, спазмофилия, хипервитаминоза Д, остеопороза.

1. Регулация на калциево-фосфорния метаболизъм.
2. Метаболизъм на витамин Д.
- 3.Рахит- етиология, клиника, рентгенови и биохимични нарушения, лечение и профилактика.
 - 3.1.Спазмофилия.
 - 3.2.Хипервитаминоза Д.
4. Остеопороза в детска възраст.

Лекция № 5 – 1 час

Новородени деца – анатомо-физиологични особености.

1. Класифициране на новородените според гестационна възраст и тегло при раждането.

2. АФО на отделните системи.

Лекция № 6 – 2 час

Неврологични заболявания на новороденото – ХИЕ, вътречерепен кръвоизлив, неонатални гърчове. Родов травматизъм.

1. Хипоксемично-исхемична енцефалопатия

1. 1. Етиология и патогенеза на ХИЕ у новороденото.

1. 2. Общи и специфични симптоми на ХИЕ у новороденото.

1. 3. Лечение

2. Вътречерепен кръвоизлив

2. 1. Етиология и патогенеза на ВЧК у новороденото.

2. 2. Общи и специфични симптоми на ВЧК у новороденото.

2. 3. Лечение

3. Неонатални гърчове

3. 1. Етиология и патогенеза на гърчовете у новороденото.

3. 2. Общи и специфични симптоми на гърчовете у новороденото.

3. 3. Лечение

4. Родов травматизъм

4. 1. Етиология, предпоставки и патогенеза на родовия травматизъм.

4. 2. Общи и специфични симптоми на родово-травматичните увреждания у новороденото.

4. 3. Лечение

Лекция № 7 – 2 час

Остри заболявания на ГДП. Остър бронхит. Бронхиолит.

1. Остри заболявания на ГДП.

1. 1. Определени и класификация на ОЗГДП.

1. 2. Етиология, предразполагащи фактори и епидемиология.

1. 3. Особенности в етиологията, проявите и лечението на честите ОЗГДП.

1. 4. Профилактика на ОЗГДП.

2. Остър бронхит.

2. 1. Определени и класификация на острия бронхит.

2. 2. Етиология, предразполагащи фактори и епидемиология.

2. 3. Особенности в етиологията, проявите и лечението на острия бронхит.

2. 4. Профилактика на острия бронхит.
3. Бронхиолит.
 3. 1. Определени и класификация на бронхиолита.
 3. 2. Етиология, предразполагащи фактори и епидемиология.
 3. 3. Особенности в етиологията, проявите и лечението на бронхиолита.

Лекция № 8 – 2 час

Остри и хронични пневмонии. Муковисцидоза. Бронхиална астма.

1. Остра и хронична пневмония
 - 1.1. Дефиниция и класификации.
 - 1.2. Етиология и предразполагащи фактори.
 - 1.3. Патогенетична и патоанатомична класификация на пневмониите.
 - 1.4. Особенности в клиниката и лечението на бронхопневмония, стафилококова, крупозна, интерстициална и хронична пневмония.
2. Муковисцидоза
 - 2.1. Определение.
 - 2.2. Етиология.
 - 2.3. Патогенеза на муковисцидозата.
 - 2.4. Особенности в клиниката, рехабилитацията и лечението на муковисцидозата.
3. Бронхиална астма
 - 3.1. Определение и етиология
 - 3.2 Патогенеза на бронхиалната астма
 - 3.3. Клинични прояви на бронхиалната астма и астматичния пристъп
 - 3.4. Лечение .

Лекция № 9 – 1 час

Дихателна недостатъчност.

1. Дихателна недостатъчност.
 - 1.1. видове
 - 1.2. етиология
 - 1.3. промени в лабораторните изследвания.
- 2.1. Клинични прояви.
- 3.1. Лечение на ДН.

Лекция № 10 – 2 часа

Вродени сърдечни малформации. Придобити заболявания на сърцето. Сърдечна недостатъчност. Артериална хипертония.

1. Вродени сърдечни малформации.

1.1. Етиология на ВСМ.

1.2. Патогенетична класификация на ВСМ.

1.2.1. Междукамерен дефект и други пороци с ляво - десен шънт.

1.2.2. Тетралогия на Фало и други пороци с дясно - ляв шънт.

1.2.3. Коарктация на аортата.

2. Придобити заболявания на сърцето – ендокардит, миокардит, перикардит.

2.1. Етиология на придобитите заболявания.

2.2. Патогенетична класификация на придобитите заболявания.

2.2.1. Ендокардит.

2.2.2. Миокардит

2.2.3. Перикардит.

2.3 Лечение на придобитите заболявания на сърцето.

3. Сърдечна недостатъчност.

3.1. видове

3.2. етиология

3.3. промени в лабораторните изследвания.

3.1. Клинични прояви.

3.2. Лечение на СН.

4. Артериална хипертония.

2.1. Етиология на артериалната хипертония.

2.2. Патогенетична класификация на артериалната хипертония.

2.3 Лечение на артериалната хипертония.

Лекция № 11 – 1 час

Колагенози – ЮХА, лупус, дерматомиозит, ревматична болест. Васкулити.

1. Общи черти на болестите на съединителната тъкан.

2. Видове ювенилен хроничен артрит.

3. Диференциална диагноза на ставния синдром.

3.1 Лупус еритематодес.

3.2. Дерматомиозит.

3.3. Ревматична болест.

3.4. Васкулити – най-чести представители.

Лекция № 12 – 1 час

Невроинфекции – менингити, енцефалити, неврит на лицевия нерв, полирадикулоневрит.

1. Общи черти на невроинфекциите в детска възраст.
2. Менингити
 - 2.1. Определение и етиология
 - 2.2. Патогенеза на менингитите
 - 2.3. Клинични прояви на менингитите
 - 2.4. Лечение.
3. Менингити
 - 3.1. Определение и етиология
 - 3.2. Патогенеза на енцефалитите
 - 3.3. Клинични прояви на енцефалитите
 - 3.4. Лечение.
4. Неврит на лицевия нерв
 - 4.1. Определение и етиология
 - 4.2. Патогенеза на неврита на лицевия нерв
 - 4.3. Клинични прояви на неврита на лицевия нерв
 - 4.4. Лечение.
5. Полирадикулоневрита
 - 5.1. Определение и етиология
 - 5.2. Патогенеза на полирадикулоневрита
 - 5.3. Клинични прояви на полирадикулоневрита
 - 5.4. Лечение.

Лекция № 13 – 2 час

Наследствени невро-мускулни заболявания – спинална-мускулна атрофия и прогресивна мускулна дистрофия. Неврози в детската възраст.

1. Етиология на наследствените невро-мускулни заболявания.
2. Класификация и характерни прояви на наследствените невро-мускулни заболявания.
 - 2.1. Спинална-мускулна атрофия.
 - 2.2. Прогресивна мускулна дистрофия.
 - 2.3. Неврози в детската възраст – причини, най-чести представители, лечение.

Лекция № 14 – 1 час

Детска церебрална парализа.

1. Детска церебрална парализа.

1.1. видове

1.2. етиология

1.3. изменения в образните изследвания.

2.1. Клинични прояви.

3.1. Лечение и рехабилитация на ДЦП.

Лекция № 15 – 2 час

Спешни състояния в педиатрията – гърчове, повишен вътречерепен натиск, кома, анафилактичен шок.

1. Значение на спешните състояния

2. Най-честите спешни състояния в педиатрията - гърчове, повишен вътречерепен натиск, кома, анафилактичен шок

2.1. Гърчове в детска възраст – причини, диагноза, лечение.

2.2. Повишен вътречерепен натиск – причини, диагноза, лечение.

2.3. Кома – причини, диагноза, лечение.

2.4. Анафилактичен шок – причини, диагноза, лечение.

3. Профилактика на спешните състояния.

У П Р А Ж Н Е Н И Я – Т Е З И С И

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА УПРАЖНЕНИЯТА

Упражнение № 1 – 1 час

Анатомо -физиологични особености на новороденото.

1. Външен вид на доносно и недоносно новородено.

2. Особености на :

2.1. кожата

2.2. дихателната честота и ритъм

3.1. режима на будност и сън.

3.4. хранене, сукане и гълтане.

4.4. уригване и повръщане.

4.5. Изхождания.

5.5. Уриниране.

3. Грижи в родилната зала.
4. Грижи за кожата.
5. Облекло.
6. Условия на отглеждане.

Упражнение № 2 – 2 часа

Дихателна недостатъчност.

1. Дихателна недостатъчност.
 - 1.1. видове
 - 1.2. етиология
 - 1.3. промени в лабораторните изследвания.
- 2.1. Клинични прояви.
- 3.1. Лечение на ДН.

Упражнение № 3 – 2 часа

Детска церебрална парализа.

1. Детска церебрална парализа.
 - 1.1. видове
 - 1.2. етиология
 - 1.3. промени в лабораторните изследвания.
- 2.1. Клинични прояви.
- 3.1. Лечение на ДЦП.

3. Предпоставки

Студентите трябва да притежават задълбочени знания по анатомия и физиология на човека. Въз основа на тези познания те ще могат да усвоят особеностите в анатомията и физиологията на детето. Необходимо е да може да изучава, анализира и възпроизвежда предоставената информация за причините, проявата, отклоненията във физиологичните константи на вътрешната среда на организма на детето и възможностите за лечение и профилактика на изучаваните заболявания.

4. Академични ресурси

Преподавателите по „Детски болести“ за специалността „Рехабилитация“ трябва да бъде хабилитирано лице или изявен специалист с образователна степен „Доктор по медицина“. Същият трябва да има познания и опит в провеждането на теоретично и практическо обучение на студенти. Преподавателят трябва да притежава изявени способности в преподаваната специалност – специалност по „Детски болести“ и тясна специалност по същата, научни публикации и участие в национални и международни научни форуми.

5. Материални ресурси

За успешното провеждане на теоретичните и практически занимания по по „Детски болести“ за специалността „Рехабилитация“ е необходимо да бъде на разположение зала за провеждане на теоретичните занимания, оборудвана с мултимедия, екран, компютър с възможност за възпроизвеждане на презентации. За провеждане на практическите занимания е необходимо да бъде на разположение достъп до подходящите пациенти. За предпазване от възможно заразяване с инфекциозни заболявания на обучаемите е необходимо да бъдат на разположение средства за индивидуална защита (престилки, маски, калцуни) и дезинфектанти за ръце.

6. Лекционно обучение

Подготвят се презентации, които се предоставят на студентите предварително по електронен път, за могат да се подготвят за всяко занятие.

7. Практически упражнения

Провеждат се в малки групи. За практическите упражнения се предоставят методични указания, ръководства и клинични задачи. Поставят се самостоятелни и екипни задачи.

8. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Преподавателят трябва да има разработени лекции и упражнения по дисциплината, като представя същите и в електронен вариант.

Преподавателят разработва списък с препоръчвана литература по дисциплината, по всеки неин компонент (лекции и упражнения) с приоритет на достъпните източници.

Всяка година студентите получават списък със сайтове с подходяща и актуална информация.

9. Контролни работи

Текущият контрол на придобиваните знания става с провеждане на тестове или клинични задачи. На студентите се предоставя своевременно информация и разяснения на резултатите от контрола, което да подпомогне по-нататъшната им подготовка. Резултатите от тези проверки влизат като компонент в крайната оценка за семестъра.

10. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа на студента се ръководи от преподавателя, който напътства студента в литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване. Предоставят се обучителни тестове, вкл. *on line*, за самостоятелна работа и упражнения на студентите.

11. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество трябва да се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, текущи трудности по усвояване на материала и възможности с индивидуална програма на учене да постигне повече.
- Използват се при нужда индивидуални консултации.

12. Изпити

Текущите оценки, предвидени по учебен план на специалността, се дават за:

1. Резултатите на студента в семинарните упражнения;
2. Поне две (една по средата и една в края на семестъра) контролни писмени работи.

14. Стандарти за оценяване:

Стандартите за оценяване постиженията на студента се определят както следва.

- **Отличен (6)** – за добро познаване на информационните източници, задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на клинични задачи, собствено мислене и аргументиране на решенията.
- **Мн. добър (5)** – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси задачи.
- **Добър (4)** – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене;
- **Среден (3)** – за усвоени ключови знания и решения на прости задачи.
- **Слаб (2)** – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя е многокомпонентна и включва оценка от писмен краен изпит и следните компоненти:

- 1. оценки от текущ контрол;
- 2. оценка от провеждания тест за крайния изпит;
- 3. оценка от устно изпитване на крайния изпит;

За всеки компонент, участващ в крайната оценка, се определя коефициент на значимост (от 0 до 1), като общата сумата на коефициентите трябва винаги да бъде 1. Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти, умножени със съответните коефициенти на значимост.

$$k_1 = 0.10 + 0.10;$$

$$k_2 = 0.50;$$

$$k_3 = 0.30$$

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

При семестриален изпит писмените работи на студентите се оценяват **анонимно**.

Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и основанията за оценка по ред и процедура обявени предварително. Периода, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от **5 работни дни** след датата на изпита.

Утвърдил:.....

Ръководител Катедра
/Проф. д-р И. Иванов, дм/

Приет на Катедрен съвет № 3 от 29.05.2020 г.